

Μέ απλά λόγια...

Δέν θέλω τίποτε ἄλλο παρά νά μιλήσω ἀπλά, νά μοῦ δοθεῖ ἐτούτη ἡ χάρις.

(Γ. Σεφέρης)

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΡΕΘΥΜΝΗΣ ΚΑΙ ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ

Συντακτική ομάδα: π. Ἄνθιμος Μαντζουράνης, π. Δημήτριος Χριστοδουλάκης, Θεόδ. Ι. Ρηγιώτης

Ἄρ. τεύχ. 2 • Ὀκτώβριος 2009

Γιατί νά πᾶμε στήν ἐκκλησία;

Ἡ λέξη «ἐκκλησία» δέ σημαίνει «σπίτι τοῦ Θεοῦ», ἀλλά «συγκέντρωση ἀνθρώπων». Ἐκκλησία εἶναι τό σύνολο τῶν χριστιανῶν ὅλου τοῦ κόσμου, μόνο πού σ' αὐτό πρέπει νά προσθέσουμε τούς ἀγγέλους, τούς ἀγίους, τίς ψυχές τῶν νεκρῶν (πού εἶναι ζωντανές στόν κόσμο πού ἔχει ἐτοιμάσει ὁ Θεός γι' αὐτές) καί τόν Ἴδιο τόν Τριαδικό Θεό, δηλαδή τόν Πατέρα, τόν Υἱό καί τό Ἅγιο Πνεῦμα.

Τό κτήριο, ὅπου τελεῖται ἡ θεία λειτουργία καί οἱ ἄλλες χριστιανικές τελετές, ὀνομάζεται **ναός**. Ἐπειδή ὅμως ἡ ἐκκλησία (οἱ χριστιανοί) συγκεντρώνεται **στό ναό**, γι' αὐτό ἔχει καθιερωθεῖ, στήν καθημερινή μας ὁμιλία, **νά λέμε «ἐκκλησία» καί νά ἐννοοῦμε τό ναό**.

Ἡ φράση «πάω στήν ἐκκλησία» σημαίνει «πάω στή συνάντηση», πάω νά συναντήσω τούς ἄλλους, πού εἶναι μαζεμένοι στό ναό, γιά νά λατρέψουμε τό Θεό ὅλοι μαζί. Ἐκκλησία δέν εἶναι ὁ ναός (τό κτήριο), ἀλλά οἱ ἄνθρωποι πού εἶναι μέσα σ' αὐτόν. Ἐνας ἄδειος ναός δέν εἶναι ἐκκλησία. Πολλοί χριστιανοί μαζεμένοι ὅπουδήποτε, στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, π.χ. σ' ἓνα δρόμο ἢ σ' ἓνα χωράφι, εἶναι ἐκκλησία καί ἀγιάζουν τό δρόμο ἢ τό χωράφι.

Ἴσως λοιπόν τώρα καταλαβαίνουμε γιατί οἱ ἅγιοι διδάσκαλοι τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, παλαιοί καί σύγχρονοι (καί σήμερα ὑπάρχουν ἅγιοι), μᾶς συμβουλεύουν νά πηγαίνουμε στήν ἐκκλησία. Ἐννοοῦν νά πηγαίνουμε στή λειτουργία καί τίς ἄλλες ἱερές τε-

λετές, όπου είναι συγκεντρωμένοι οι άδελφοί μας οι χριστιανοί, μαζί με τούς άγγέλους, τούς άγίους και τό Θεό.

ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ;

Στήν έκκλησία (τή συνάντηση όλων μέσα στό ναό) πᾶμε βέβαια και για νά προσευχηθοῦμε, αλλά δέν είναι μόνο αυτό. Προσευχή μπορούμε (και εἶναι σωστό) νά κάνουμε και στό σπίτι μας και στή δουλειά μας και στό ταξίδι μας και στό νοσοκομείο, ακόμη και στή φυλακή. Στήν έκκλησία όμως συμβαίνουν κάποια γεγονότα, πού δέν υπάρχει περίπτωση νά συμβοῦν ἄλλοῦ. Ἄς τά δοῦμε:

1. Στήν έκκλησία γίνεται ἡ θεία λειτουργία και ὅλα τά μυστήρια και οἱ ἱερές τελετές τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἐκεῖ θά πᾶμε για νά **μεταλάβουμε** τό Σῶμα και τό Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, αλλά και για νά συμμετάσχουμε μέ τήν **παρουσία** μας και τήν **προσευχή** μας, **ὅλοι μαζί**, στίς μεγάλες γιορτές τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας και τῶν ἁγίων μας – καθώς και στίς χαρές και τίς λύπες τῶν συνανθρώπων μας: στό γάμο τους, τή **βάπτισμα** τοῦ παιδιοῦ τους, τήν **κηδεία** ἢ τό **μνημόσυνο** για τήν αἰώνια ἀνάπαυση τῆς ψυχῆς. Ἐκεῖ θά τελέσουμε κι ἐμεῖς τίς ἀληθινές μεγάλες χαρές και λύπες τῆς ζωῆς μας.

2. Στήν έκκλησία πηγαίνουμε για νά συναντήσουμε τούς ἀδελφούς μας (ὄλους τούς ἀνθρώπους) και νά περάσουμε μαζί τους τήν ὥρα τῆς λειτουργίας. Θά συναντήσουμε ὄχι μόνο τούς «καλούς», αλλά και τούς «κακούς» (μόνο ὁ Θεός ξέρει ποιός εἶναι **στ' ἀλήθεια** καλός και κακός και γιατί ἔγινε ἔτσι), ἐκείνους πού ἀντιπαθοῦμε ἢ μᾶς ἀντιπαθοῦν, ἐκείνους πού μᾶς ἀδίκησαν και μᾶς ἐξαπάτησαν ἢ μᾶς πρόσβαλαν, αλλά κι ἐκείνους πού πιθανόν ἀδικήσαμε και ἐξαπατήσαμε ἢ προσβάλαμε ἐμεῖς (ναί, ἀδελφέ μου, δέν εἶσαι ἀναμάρτητος, κάποιον ἔχεις στενοχωρήσει κι ἐσύ, ἔστω και χωρίς νά τό θέλεις ἢ χωρίς νά τό ξέρεις). Ἔτσι θά μάθουμε νά συνυπάρχουμε μέ ὄλους αὐτούς, νά τούς βλέπουμε δίπλα μας, νά προσευχόμαστε γι' αὐτούς και **νά τούς συγχωροῦμε**. «Συγχωρῶ» (ἀπό τό σύν + χωρῶ) σημαίνει «χωράω μαζί μέ τόν ἄλλο στό ἴδιο μέρος». Αὐτό τό μέρος εἶναι ἡ καρδιά μας (ἐκεῖ «βάζουμε» ὅποιον συγχωροῦμε) και εἶναι ἀπαραίτητο νά συγ-

χωρέσουμε ἐδῶ, ἂν φυσικά ἐνδιαφερόμαστε νά συγχωρεθοῦμε κι ἐμεῖς στόν **παράδεισο** (ἂν νομίζουμε ὅτι «δέν ὑπάρχει παράδεισος» κι ὅτι ὁ Χριστός εἶπε φέματα γι' αὐτόν ἢ ἔδωσε μόνο «παρηγοριά στους ἀδύναμους», τότε ἄς χαιρόμαστε μόνοι μας γιά τή «δικαιοσύνη» μας κι ἄς μισοῦμε ἢ ἄς περιφρονοῦμε τούς «ἄλλους», τούς «ἁμαρτωλούς» – ἔτσι θά καταλάβουμε σίγουρα, κλειδαμπαρώνοντας τήν καρδιά μας καί μένοντας μόνοι, τί εἶναι στήν πραγματικότητα ἡ **κόλαση**).

Κάποιοι ἀπό μᾶς λένε: «Δέν πάω στήν ἐκκλησία, γιατί ἐκεῖ θά δῶ φεῦτες, ὑποκριτές, ἀπατεῶνες καί συμφεροντολόγους. Τί νά κάνω, νά πάω, γιά νά σκανδαλιστῶ; Πάω λοιπόν τήν Κυριακή τό πρωί στό κυνήγι ἢ στό ψάρεμα ἢ ἀκόμη καί στή δουλειά μου, ἀλλά, ἐπειδὴ εἶμαι καί πιστός, μπαίνω σέ κανένα ξωκκλήσι καί κάνω τό σταυρό μου καί προσκυνῶ τίς εἰκόνες τῶν ἁγίων».

Δηλαδή, ἀδελφέ μου, μόνο μέ ἁγίους μπορεῖς νά κάνεις παρῆα; Δέν εἶμαστε κατάλληλοι γιά σένα ἐμεῖς οἱ ἁμαρτωλοί; Κριμα, γιατί ἔτσι ἀποκόπτεις τόν ἑαυτό σου ἀπό τή συντροφιά μας... Μά ἀκριβῶς γι' αὐτό εἶσαι καλεσμένος νά ἔρθεις στό ναό **Κυριακή πρωί**, ὅταν γίνεται λειτουργία, γιά νά δεῖς ὅλους ἐκείνους πού δέν θέλεις νά βλέπεις καί, μέσα στήν ἱερότητα τῆς θείας λειτουργίας, νά μάθεις νά τούς συγχωρεῖς. Καί, ἂν βλέπεις «παρατράγουδα» ἀνάμεσά μας, κουτσομπολιά, ὑποκρισία, ἐπίδειξη, προσευχήσου, σέ παρακαλῶ, στό Θεό ἐσύ καί γιά μᾶς, γιά νά μᾶς συγχωρέσει καί νά μᾶς καθοδηγήσει. Ἄναψε ἓνα κεράκι καί γιά μᾶς. Σ' εὐχαριστοῦμε. Καί φυσικά, σέ συγχωροῦμε.

3. Ἐρχόμενος στήν ἐκκλησία, ἐνώνεσαι μέ ὅλους τούς χριστιανούς ὅλης τῆς γῆς καί τοῦ οὐρανοῦ. Πόσες λειτουργίες γίνονται σέ ὅλο τόν κόσμο κάθε Κυριακή πρωί; Ἀπάντηση: **μία λειτουργία**, παγκόσμια, ἡ ὁποία ὅμως γίνεται συγχρόνως σέ πολλούς τόπους. Μία εἶναι ἡ θεία μετάληψη, ἓνας ὁ Θεός, ἓνα τό σῶμα τῶν χριστιανῶν, πού συγκεντρώνεται τήν ἴδια ὥρα σέ ὅλο τόν πλανήτη, προστίθενται σ' αὐτούς οἱ ἄγγελοι, οἱ ἅγιοι καί ὅλες οἱ ψυχές, καί «ἐκτοξεύουν» αὐτή τή σπουδαία παγκόσμια προσευχή πρὸς τό Θεό.

Δέν καταλαβαίνεις τά λόγια τῆς λειτουργίας, ἐπειδὴ «εἶναι στ' ἀρχαία»; (Καταλαβαίνεις ὅμως τουλάχιστον τό «Κύριε, ἐλέησον»). Μπορεῖς νά πάρεις μιὰ μετάφραση καί νά τή διαβάσεις (θά ἐξηγήσουμε κι ἐμεῖς ἐδῶ ἀρκετά). Ὅμως σίγουρα μπορεῖς ν' ἀνοίξεις τήν καρδιά σου καί νά μπεῖς μέσα σ' αὐτή τή μεγάλη συντροφιά, μέ τούς καλούς καί τούς κακούς (καί ὅλοι μας εἴμαστε καί καλοί καί κακοί), ὥστε ὅλοι μαζί ν' ἀνεβοῦμε πρός τό Θεό. Ἐμεῖς θά σκαρφωλώσουμε λίγο κι Αὐτός θά μᾶς ἀνεβάσει πολύ. Ἡ σωτηρία, ὁ παράδεισος, ὁ χριστιανισμός γενικά, δέν εἶναι ὑπόθεση ἀτομική, ἀλλά ὁμαδική. Γι' αὐτό δέν εἶναι ἀπλή «θρησκεία», ἀλλά «ἐκκλησία», δηλαδή συνάντηση ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Αὐτή ἡ συνάντηση μᾶς μεταμορφώνει καί μᾶς δίνει αὐτό πού λέμε «χαρά Θεοῦ». Καί αὐτή ἡ χαρά, πού προεκτείνεται στήν αἰωνιότητα, εἶναι ὁ παράδεισος.

Βιβλιογραφία (γιά περισσότερα στοιχεῖα)

Ἰωάννου Ἐμμ. Κανιολάκη, *Μυσταγωγικά – Ἑρμηνευτικά καί τελετουργικοί σχολιασμοί στίς ἱερές ἀκολουθίες τῆς Ἐκκλησίας*, Ρέθυμνο 2004.

Σειρά: *Πατέρων Λόγος*, ἐπιμ. Ἀπόστολος Ν. Μπουρνέλης, δρ Θεολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Οἱ ἅγιοι Τέσσερις Μάρτυρες

Οἱ Τέσσερις Μάρτυρες κατάγονταν ἀπό τίς Μέλαμπες Ἁγίου Βασιλείου καί τά ὀνόματά τους ἦταν Γεώργιος, Ἀγγελῆς, Μανουήλ καί Νικόλαος. Οἱ δύο ἦταν ἀδέρφια καί οἱ ἄλλοι δύο ξαδέρφια τους. Στήν ἀρχή ἦταν κρυπτοχριστιανοί. Δηλαδή παρίσταναν τούς μουσουλμάνους καί εἶχαν καί μουσουλμανικά ὀνόματα, ἀλλά κρυφά ζοῦσαν χριστιανικά, νήστευαν, κοινωνοῦσαν καί πολλές φορές ὑπερασπίζονταν χριστιανούς, πού τούς τρομοκρατοῦσαν καί τούς καταπίεζαν οἱ Τοῦρκοι.

Χιλιάδες Κρητικοί τήν Τουρκοκρατία εἶχαν γίνει κρυπτοχριστιανοί, γιά ν' ἀντέξουν τήν καταπίεση. Οἱ Τέσσερις Μάρτυρες, φανερώθηκαν στήν ἐπανάσταση τοῦ 1821. Συνελήφθησαν ὅμως ὡς «ἀρνητές τοῦ Ἰσλάμ», βασανίστηκαν καί θανατώθηκαν, στό χωρο ὅπου βρίσκεται ὁ ναός τους, στό Ρέθυμνο. Τά θαύματά τους καί τό ὑπερκόσμιο φῶς, πού ἐμφανίστηκε στά σώματά τους, φανέρωσαν ὅτι εἶναι ἅγιοι καί οἱ Ρεθεμιώτες τούς τίμησαν ἀμέσως μέ τροπάρια καί εἰκόνες. Μαρτύρησαν στίς 28 Ὀκτωβρίου 1824. Οἱ κάρες τους (κρανία) φυλάσσονται στό ναό τους καί μεγάλο μέρος τῶν ἱ. Λειψάνων τους στήν Ἱερά Μονή Ἀρκαδίου, ἐνῶ οἱ τάφοι τους βρίσκονται στό κοιμητήριό τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, στά Περιβόλια.